

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-ОБЛІКОВЦІВ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ

В останні десятиліття посилюються тенденції інтернаціоналізації вищої освіти, збільшується міжнародна складова вищої освіти. Спостерігається активізація дистанційного навчання на базі Інтернету, створення міжнародних віртуальних університетів; росте конкуренція на міжнародному ринку освітніх послуг.

Багато факторів сприяють посиленню процесів інтернаціоналізації освіти. Скорочення державного фінансування, фінансова криза закладів вищої освіти багатьох країн посилюють конкуренцію між університетами за залучення іноземних студентів. Збільшення доходів закладів вищої освіти від плати за навчання іноземних студентів розглядається керівниками вишів, а також урядами (які заохочують виші активізувати діяльність по залученню іноземних студентів, розвитку дистанційного навчання, створення віртуальних університетів) як один зі способів розв'язання фінансових проблем.

Глобалізація світової економіки збільшує мобільність студентів і викладачів, висуває нові вимоги до якості підготовки фахівців, в результаті зростає значення міжнародної складової в підготовці фахівців.

Потреба сучасного бізнесу в висококваліфікованих обліковцях та аудиторів величезна. При цьому важливу роль відіграє громадська і соціальна значущість професії. Від рівня кваліфікації, слідування етичним нормам обліковців (аудиторів) багато в чому залежить дотримання економічних інтересів господарюючих суб'єктів, державних органів, акціонерів, інвесторів та інших учасників ринкових відносин. Якісний облік і аудит – одна з основ інформаційної та економічної безпеки підприємства. Забезпечити українську економіку висококваліфікованими фахівцями в області бухгалтерського обліку – найважливіше завдання сучасної освіти.

Проблеми бухгалтерської освіти знаходяться в центрі уваги як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, дослідників, економістів. Концептуальні та організаційні підходи до становлення і розвитку бухгалтерської освіти розглядалися в працях М.Л. Ростока [1], В. Г. Гетьмана [2], А. Д. Шеремета [3].

На сьогодні до перспективних напрямків розвитку бухгалтерського обліку слід віднести наступні:

- орієнтація на МСФЗ як ефективний і універсальний механізм формування фінансової

звітності, який дозволяє успішно працювати з зарубіжними партнерами і забезпечувати ефективне управління підприємством;

- орієнтація на надання інтегрованої звітності, що включає інформацію про ефективність використання матеріальних і трудових ресурсів, спрямованої на інформування користувачів звітності про рівень соціальної відповідальності її власників і керівників;

- орієнтація на надання інформації про земельні ресурси, що забезпечують стратегічний розвиток підприємства, до яких відносяться придбані торгові марки і бренди. Одним із найбільш перспективних аспектів цього напрямку є облік активів зовнішнього середовища системи підприємства – ресурсів підприємства, які неможливо повністю контролювати, але використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому (торгові марки і бренди, створені на підприємстві);

- орієнтація на надання перспективною і прогнозно ймовірною інформації для прийняття рішень. Основу сучасних досліджень при цьому складають розробки у сфері стратегічного обліку, який орієнтується на забезпечення надання інформації про реалізацію стратегії підприємства. Система стратегічного обліку передбачає відображення тих подій, які відбудуться в майбутньому, тобто здійснюється моделювання реальних подій, на основі яких складається стратегічна звітність (стратегічні баланси, внутрішні стратегічні звіти та ін.).

Особливе місце в системі міжнародних регуляторів займають Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, розроблені Міжнародною федерацією бухгалтерів (IFAS). Попри переважну спрямованість на підготовку обліковців, принципові позиції цих стандартів отримали відображення при формуванні освітніх програм вищої освіти аудиторів. Застосування МСБО дозволяє підвищувати якість освіти, конкурентоспроможність підготовлених фахівців і їх адаптацію до вимог сучасного ринку праці. Важлива роль у процесі зменшення національних відмінностей між П(С)БО та МСБО належить Світовому конгресу бухгалтерів [4].

Проблеми, що обговорюються на конгресах, дозволяють оцінити поточні світові тенденції розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку, сприяють розбудові ефективної освітньої траєкторії підготовки професійних висококваліфікованих фахівців з бухгалтерського обліку і аудиту.

Крім того, менеджмент компаній вимагає від аудиторів не тільки підтверджувати достовірність фінансової звітності, а й виступати довіреними особами інвесторів, що викликає необхідність застосування єдиних підходів до їх утворення на базі міжнародних освітніх стандартів.

Розглядаючи ті зміни, які відбулися в підготовці фахівців з бухгалтерського обліку, слід зазначити, що їх навчання потрібно здійснювати відповідно до вимог глобальних соціально-економічних та культурологічних змін, що відбулися в житті суспільства, сучасної людини та об'єктивно прискорили процес девальвації отриманих знань. Нині активно використовується термін «період напіврозпаду компетентності», що означає тривалість часу «старіння» отриманих знань після закінчення навчання у закладі вищої освіти.

Тому при визначенні мети бухгалтерської освіти слід враховувати не просто забезпечення індивіда знаннями, які до того ж застарівають наполовину через кожні 3-4 роки, а перш за все розвиток здатності і бажання вчитися, щоб усунути розрив між спочатку отриманої підготовкою і новими вимогами, що пред'являються сучасною економікою, наукою, культурою і соціумом в цілому.

Для вирішення зазначених завдань реалізація стратегії бухгалтерської освіти, що відповідає вимогам сучасних реалій, повинна забезпечити:

- високоякісний рівень теоретичної підготовки, здатний генерувати нові знання, вміння і їх розвиток стосовно практичної роботи в різних сферах економіки України;

- поєднання економічних знань з системною, математичною, комп'ютерно-технологічною підготовкою студентів;

- доступ до найважливіших досягнень світової економічної науки;

- безперервність освітнього процесу.

Підготовка після закінчення університету включає різні форми її організації: аспірантуру, докторантуру, програми та курси підвищення кваліфікації, стажування. Їх освоєння дозволяє обліковцю отримувати професійні знання і навички, необхідні у професійній діяльності.

Фахівець в області бухгалтерського обліку повинен вміти працювати в команді і бути комунікабельною людиною. Більш того, для обліковця важливо доступно, просто і якісно донести всю інформацію, що притаманна не кожному співробітнику, при цьому вміння доступно викласти проблему викликає довіру у керівництва і підтверджує знання працівника.

Оскільки велика частина робочого часу обліковця пов'язана з обробкою документації, важливо мати практичні знання в області організації і ведення бухгалтерського обліку, що дозволяє використовувати отриману в ході обробки документів інформацію з максимальною користю і ефективністю.

Працівник бухгалтерської служби для якісного виконання своїх обов'язків повинен керуватися

нормативно-правовими документами. Це обумовлює необхідність постійного навчання та підвищення кваліфікації, підтримки власних знань і навичок в актуальному стані, застосування їх на практиці.

Сучасному бухгалтеру важливо вміти приймати нестандартні рішення в різних ситуаціях, брати відповідальність на себе. Для сучасного роботодавця однією важливо стежити та розуміти зміни в законодавстві, не боятися ризикувати і застосовувати в практику будь-які перетворення і реформи, спокійно реагувати на нестабільність.

Обліковці змушені працювати з величезним інформаційним масивом, що передбачає вільне використання ними у своїй діяльності різних ІТ-технологій, що дозволяють автоматизувати обліковий процес, уникнути ряду рахункових помилок, спростити обробку документації. Фінансова звітність, що відповідає міжнародному формату - можливість вигідного фінансування і зарубіжного інвестування. Тому сучасний бухгалтер обов'язково повинен володіти знаннями Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Отже, забезпечення економіки України висококваліфікованими кадрами в області бухгалтерського обліку, які володіють фундаментальними базовими і професійними знаннями, вміннями і навичками і є фахівцями в конкретній галузі - найважливіше завдання сучасної системи вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ростока М.Л. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних: дис. канд. економ. наук., фак-т інформ. Харків, 2017. — 350 с.

2. Гетьман В.Г. Сучасні проблеми підготовки в вузах бухгалтерів і аудиторів /В.Г. Гетьман // Все про бухгалтерський облік, 2017. — № 6. — С. 2-6.

3. Шеремет А.Д. Підготовка професійних бухгалтерів і аудиторів відповідно до міжнародних стандартів/ А.Д. Шеремет // Бухгалтерський облік — 2016. —№ 10. — С. 6-8.

4. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.1998 р. № 1706 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1706-98-%EF>